

**TAPATURMA-ASIOIDEN MUUTOKSENHAKULAUTAKUNNAN
TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2012**

TEHTÄVÄT

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta on ensimmäisen asteen muutoksenhakuelin, joka käsittelee lakisääteisen tapaturmavakuutuksen piiriin kuuluvia valitusasioita. Muutoksenhakulautakuntaan valitetaan vakuutuslaitoksen lakisääteisistä tapaturmavakuuttamista koskevista päätöksistä, jotka koskevat lähinnä työtapaturmia, ammattitauteja, maatalousyrittäjien työvahinkoja sekä varusmiesten sotilastapaturmia ja palvelus-sairauksia. Tapaturma-asioiden muutoksenhaku

lautakunnan päätöksestä voi valittaa vakuutusoi-keuteen.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta on riippumaton. Valtioneuvosto nimittää muu- toksenhakulautakunnan jäsenet viideksi vuodeksi kerrallaan. Muutoksenhakulautakunnan toimi- kausi on 1.1.2011 – 31.12.2015.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan tehtävistä, kokoonpanosta ja toiminnasta on sää- detty tapaturma-asioiden muutoksenhakulauta- kunnasta annetusta laissa (30.12.2010/1316).

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa käsiteltäviä asioita ratkaisevat ensiasteena seuraavat vakuutuslaitokset (v. 2012):

- Aktia Vahinkovakuutus Oy
- A-vakuutus Oy
- Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia
- If Vahinkovakuutusyhtiö Oy
- Lähivakuutus Keskinäinen Yhtiö
- Maatalousyrittäjien eläkelaitos (Mela)
- Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö
- Pohjola Vakuutus Oy
- Redarnas Ömsesidiga Försäkringsbolag
- Tapaturmavakuutuslaitosten liitto (TVL)
- Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola
- Tryg Vesta Försäkring A/S
- Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva
- Valion Keskinäinen Vakuutusyhtiö
- Valtiokonttori
- Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag

HALLINTO

Muutoksenhakulautakunnassa hallintojaosto käsittelee hallintoon, taloushallintoon sekä esittelijöiden nimityksiin liittyviä asioita. Hallintojaostoon kuuluvat puheenjohtaja, varapuheenjohtajat sekä yksi työnantaja-, yksi työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjä ja yksi maatalousyrittäjien järjestöjä edustavien jäsenten keskuudesta nimeämä jäsen. Toimintavuonna hallintojaosto kokoontui kolme kertaa.

Muutoksenhakulautakunnan täysistunto vahvistaa tilinpäätöksen ja myöntää hallintojaostolle

VALITUSASIOIDEN KÄSITTELY

Muutoksenhakulautakunnassa käsiteltävien asioiden vireille kirjaamisesta sekä päätösten postittamisesta huolehtivat toimiston henkilöstö. Asioiden valmistelusta huolehtivat valmistelijat ja esittelijät. Muutoksenhakulautakunnan ratkaisutoiminta on jakautunut kolmeen jaostoon. Jaostoon kuuluu lainoppinut puheenjohtaja, lääkärjäsen, lakimiesjäsen ja kaksi työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaa jäsentä, joista toinen on työnantajajärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen ja toinen työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen sekä maatalousyrittäjäjärjestön ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen.

Asiat ratkaistaan pääsääntöisesti kirjallisen aineiston perusteella ja päätökset tehdään jaoston

JÄSENET

Muutoksenhakulautakuntaan kuului päätoiminen puheenjohtaja, kaksi sivutoimista varapuheenjohtajaa ja 15 varsinaista jäsentä sekä heidän 16

vastuuvapauden. Lisäksi täysistunnossa ratkaistaan asiat, joilla on periaatteellista merkitystä lain soveltamisen kannalta muissa vastaavanlaisissa tapauksissa. Täysistunto kokoontui kerran vuoden 2012 aikana.

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai jaosto voi määrätä jaostossa käsiteltävänä olevan asian ratkaistavaksi vahvennetussa jaostossa yhdenmukaisen tulkinnan varmistamiseksi. Jaostoon kuuluvat puheenjohtaja, varapuheenjohtajat sekä asiaa aikaisemmin käsitelleen jaoston jäsenet. Vahvennettu istunto kutsuttiin koolle kerran toimintavuoden aikana.

istunnossa esittelijän esityksestä. Muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen pyynnöstä järjestää suullisen käsittelyn. Suullinen käsittely järjestetään silloin, kun muutoksenhakulautakunta pitää sitä tarpeellisena ratkaistavan asian selvittämiseksi. Toimintavuonna ei järjestetty suullista käsittelyä. Muutoksenhakulautakunnan päätöksiin voi joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta hakea muutosta vakuutusosoikeudelta. Muutoksenhakulautakunnan käsittely ja päätökset ovat asianosaisille maksuttomia.

Muutoksenhakulautakunta käsitteli valitusasioita kolmessa jaostossa, jotka kokoontuivat kesä- ja joulutaukoja lukuun ottamatta viikoittain. Jaostoilla oli v. 2012 istuntoja yhteensä 130.

henkilökohtaista varamiestään. Jäsenistö muodostuu lääkärjäsenistä, lakimiesjäsenistä ja työelämän olosuhteita tuntevista jäsenistä. Valtioneuvosto nimittää tuomarin vastuulla toimivat jäsenet viiden vuoden toimikaudeksi.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan jäsenet 2012

Puheenjohtaja

Oikeustieteen kandidaatti Hannu Hakkola
varamiehenään varatuomari Pekka Humalto.

Varapuheenjohtajat

Varatuomari Pauli Ståhlberg varamiehenään varatuomari Pekka Humalto
Varatuomari Timo Havu varamiehenään varatuomari Pekka Humalto

Lakimiesjäsenet

Varatuomari Irene Luukkonen varamiehenään
varatuomari Katriina Alaviuhkola
Oikeustieteen kandidaatti Juhani Turunen varamiehenään
oikeustieteen kandidaatti Virva Walo
Oikeustieteen kandidaatti Olli Häkkinen varamiehenään
oikeustieteen kandidaatti Seija Jalkanen

Lääkärijäsenet

Ortopedian ja traumatologian erikoislääkäri Harri Pihlajamäki varamiehenään
kirurgian, ortopedian ja traumatologian erikoislääkäri Matti Karjalainen
Lääketieteen ja kirurgian tohtori Ole Mikael Böstman varamiehenään
työterveyshuollon ja työlääkätieteen erikoislääkäri Kristiina Mukala
Lääketieteen lisensiaatti Otso Ervasti varamiehenään
lääketieteen ja kirurgian tohtori Kari Kurppa 1.12.2012 asti.

Työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevat jäsenet

Työnantajyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta määrätyt jäsenet

Varatuomari Katja Leppänen varamiehenään
oikeustieteen lisensiaatti Martti Virtanen 31.5.2012 asti ja 23.7.2012 lukien hallintotieteiden maisteri
Vesa Rantahalvari
Varatuomari Mikko Nyssölä varamiehenään
varatuomari Raimo Kilpiäinen
Varatuomari Markus Äimälä varamiehenään
diplomi-insinööri Rauno Toivonen

Työntekijäin ja toimihenkilöiden ammattiyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta määrätyt jäsenet

Päälakimies Timo Koskinen varamiehenään
sosiaalipoliittinen asiantuntija Katja Veirto
Työehtoasiantuntija Katarina Murto varamiehenään
eläke- ja työura-asioiden päällikkö Kaija Kallinen
Lakimies Inka Douglas varamiehenään
oikeustieteen lisensiaatti Paula Ilveskivi

Maatalousyrittäjien edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta määrätyt jäsenet

Lakimies Maire Lumiaho varamiehenään
johtaja Timo Sipilä
Asiantuntija Marja Tallavaara varamiehenään
johtaja Simo Tiainen
Lakimies Helena Ålgars varamiehenään
järjestöagronomi Marjatta Boman

RATKAISUTOIMINTA

Vuonna 2012 muutoksenhakulautakuntaan saapui 4 852 asiaa. Muutoksenhakulautakunta antoi päätöksen 5 222 asiassa, mikä on yli 200

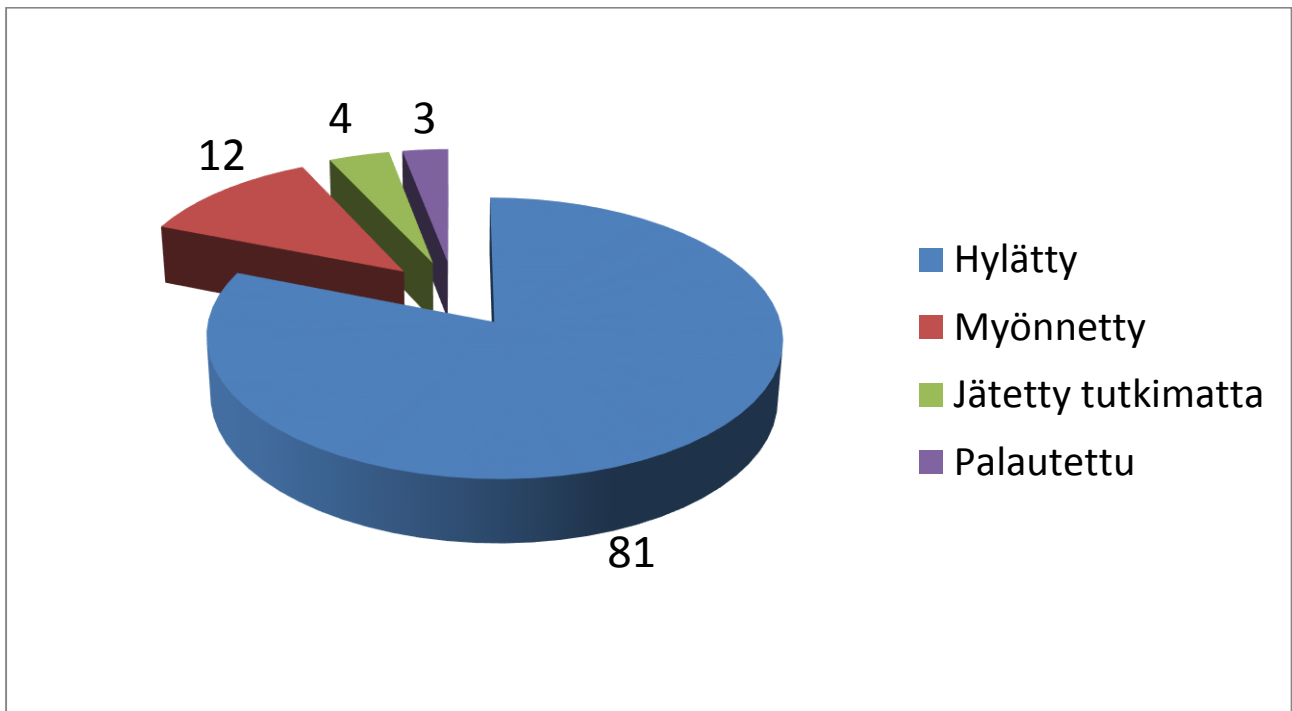
enemmän kuin vuonna 2011. Seuraavalle vuodelle siirtyi 2 205 ratkaisematonta asiaa, mikä on 368 asiaa vähemmän kuin vuoden 2011 lopussa.

vuosi	saapunut	käsitelty	muutettu %	hylätty %	käsittelyaika pv	vireillä vuoden lopussa
2002	5112	4809	12	81	194	2581
2003	5292	5508	10	84	185	2382
2004	5325	5426	11	83	170	2282
2005	5342	5289	11	83	165	2357
2006	5261	4736	10	84	191	2898
2007	5474	5501	10	85	213	2894
2008	5402	5366	10	85	215	2981
2009	5229	5519	10	84	211	2714
2010	5134	5547	10	83	200	2336
2011	5219	5007	11	83	184	2573
2012	4852	5222	12	81	183	2205

Käsitellyt asiat jakautuivat vuonna 2012 muutoksenhakulautakunnan kolmelle jaostolle siten, että I- ja 2-jaostot ratkaisivat kumpikin noin 1800 asiaa ja 3-jaosto noin 1600 asiaa.

Vakuutuslaitoksen päätöstä muutettiin 12 %:ssa tapauksista ja vakuutuslaitokselle uudelleen käsiteltäväksi palautettiin 3 % tapauksista.

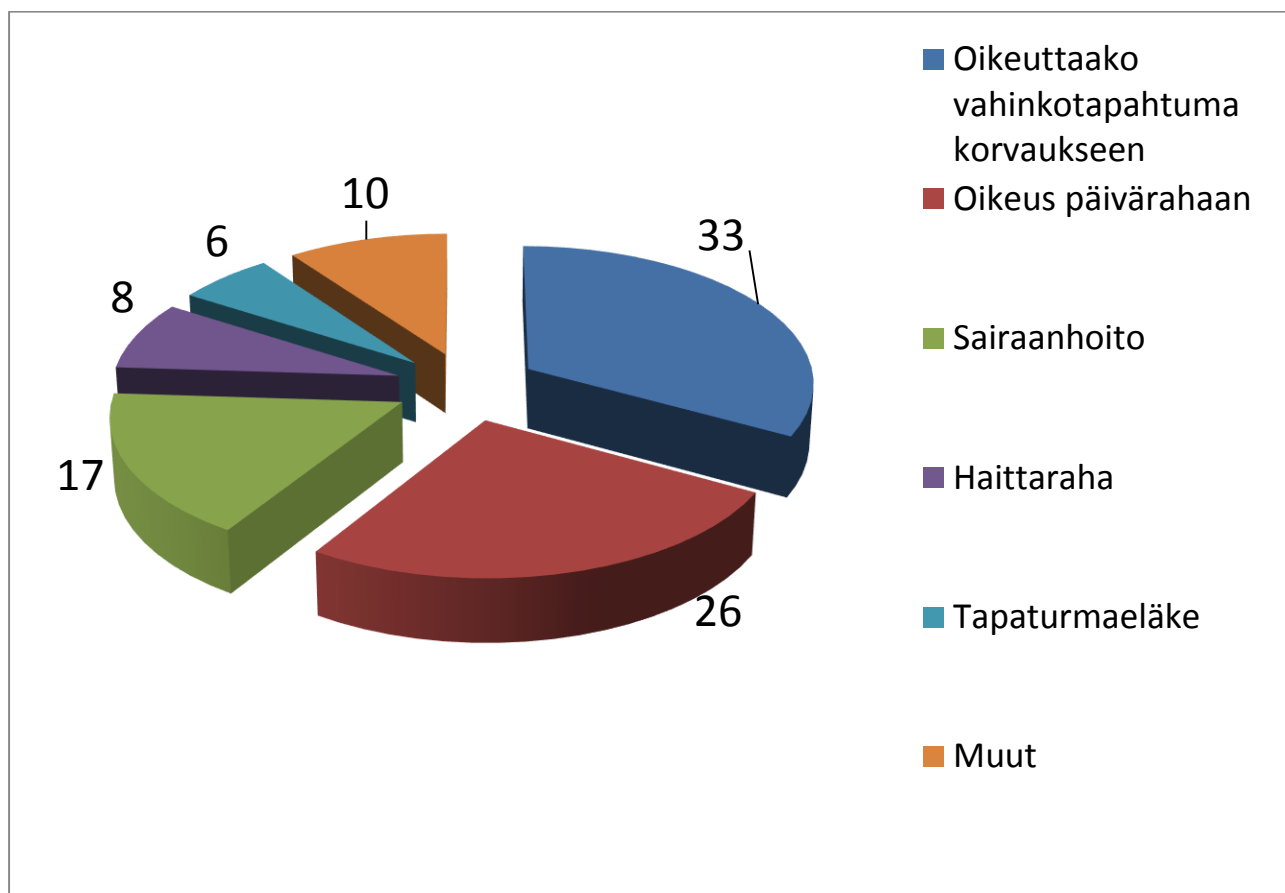
Ratkaisut v. 2012

Käsitellyistä asiaryhmistä suurimman osan muodostivat ne valitukset, jotka koskivat oikeutta korvaukseen (33 %) ja oikeutta päivärahaan (26 %). Näissä asioissa oli tyypillisesti kysymys siitä, onko vahinkotapahtumasta aiheutunut ylipäänsä

korvattavaa vammaa, ja toisaalta siitä, ovatko pitkittyneet oireet syy-yhteydessä vahinkotapahtumaan.

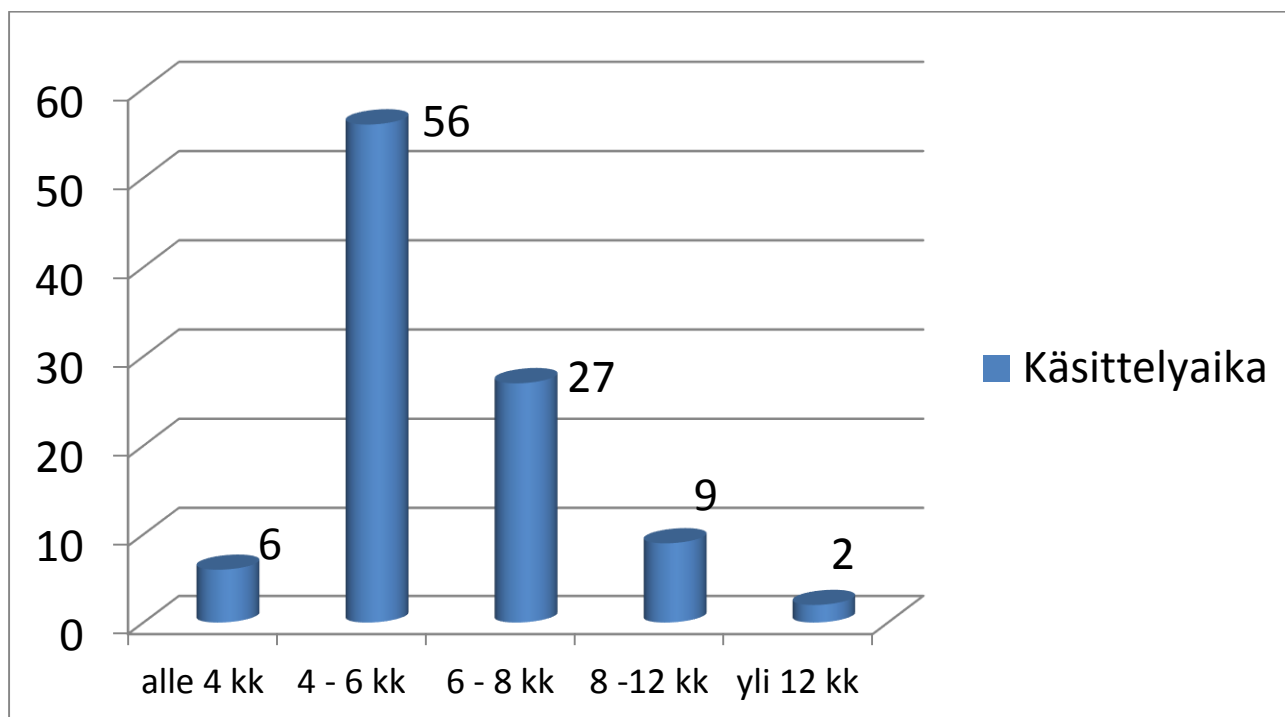
Käsitellyt asiaryhmät v. 2012

Muutoksenhakulautakunnassa käsiteltyjen asioiden (5 222 kpl) keskimääräinen käsittelyaika oli 183 päivää (noin 6 kuukautta).

Suurin osa asioista (83 %) käsiteltiin 4-8 kuukaudessa.

Käsittelyaika v. 2012

Lääketieteellisten asioiden osuus oli 88 % ja lainopillisten 12 %. Kaikista asioista tapaturmia tai työliikkeitä koskevia oli 85 % ja ammattitauteja tai palvelussairauksia koskevia 15 %. Lääketieteellisistä asioista olkapäävammoihin liittyviä oli 23 % (1045 kpl), polvivaivoihin liittyviä 19 % (856 kpl) ja selkävaivoihin liittyviä 8 % (381 kpl) eli nämä muodostivat yhteensä puolet lääketieteellisistä asioista. Muista vammoista todettakoon, että pään alueen vammoihin liittyviä asioita, mukaan lukien aivo- ja kallovammat, oli 91 kpl. Homeammattitauteja koskevia asioita oli 77 kpl, asbesti-ammattitauteja 74 kpl ja meluvammoja 142 kpl. Ammattitautilain 4 a §:n mukaisiin jännetulehduksiin, olkaluun sivunastan tulehduksiin ja rannekanavaoireyhtymiin liittyviä asioita oli 105 kpl.

Ratkaistuista asioista vajaa 4 % (192 kpl) oli sellaisia, joissa valittajana oli työnantaja.

Suullisen käsittelyn pyyntöjä oli 13 kpl ja oikeudenkäyntikulujen korvaamiseen liittyviä vaatimuksia oli 52 kpl. Perustevalituksia ratkaistiin 9 kpl. Poistohakemuksia käsiteltiin 9 kpl. Urheilijoiden tapaturmaturvaa koskevia asioita oli 19 kpl ja apurahansaajia koskevia asioita 3 kpl. Julkisuusasioissa annettiin ratkaisu kahdessa tapauksessa.

Muutoksenhakulautakunnan päätöksestä valitettiin edelleen vakuutus-oikeuteen 20 %:ssa tapauksista. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätökset olivat hyvin linjassa vakuutus-oikeuden ratkaisujen kanssa ja muutokset olivat pieniä. Osa vakuutus-oikeuden muuttamista ratkaisuista perustui uuteen selvitykseen. Vakuutus-oikeudessa ratkaistiin v. 2012 1 049 muutoksenhakulautakunnan päätöksestä tehtyä valitusasiaa, joissa muutosprosentti oli 12 (vuonna 2011 muutosprosentti oli 9,1).

TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Henkilöstön työohjeiden päivitystä jatkettiin edelleen. Uudistettuja työohjeita käytiin yhteisesti läpi sekä erikseen eri henkilöstöryhmien omissa palavereissa.

Säännöllisissä esittelijöiden ja valmistelijoiden palavereissa käsiteltiin lisäksi vakuutusosoikeuden ja korkeimman oikeuden päätösten seuranta sekä päätöksiä analysoitiin erityisesti ratkaisukäytännön yhdenmukaisuuden kannalta.

Muutoksenhakulautakunnasta on edustaja tapaturmavakuutuslainsäädännön uudistaminen II – työryhmässä (TAU). Lisäksi muutoksenhakulautakunnasta on edustajia vakuutusosoikeuden sekä muiden muutoksenhakulautakuntien (opintotuen

muutoksenhakulautakunta, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta, työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta) yhteisissä palavereissa.

Vuoden aikana muutoksenhakulautakunta antoi kolme pyydettyä lausuntoa. Sosiaali- ja terveysministeriölle annettiin lausunnot liittyen työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamiseen sekä ihmisoikeusvalitusta koskevaan asiaan. Oikeusministeriölle annettiin lausunto liittyen käsittelyn joutuisuutta hallinnossa ja oikeussuojaa käsittelyn viivästyessä koskevaan lainsäädäntöön.

TIEDOTTAMINEN

Muutoksenhakulautakunnan kotisivuilla www.tapaturmalautakunta.fi kerrotaan muutoksenhakulautakunnan toiminnasta, annetaan ohjeita muutoksenhakijoille ja tietoa tapaturmavakuutuksesta. Internet-sivujen kautta voi antaa palautetta koskien muutoksenhakulautakunnan

toimintaa ja palveluja sekä www-sivuja. Kotisivuilla olevista tiedoista suurin osa käännettiin myös ruotsiksi ja englanniksi. Sivuilta löytyy muutoksenhakulautakunnan oikeustapausrekisteri, johon on viety muutoksenhakulautakunnan ratkaisuja vuodesta 2003 lähtien. Muutoksenhakulautakunnan ratkaisuja selostetaan myös Tapaturmavakuutus –lehdessä. Tapaturmasioiden muutoksenhakulautakunta julkaisee vuosittain toimintakertomuksen

KUSTANNUKSET

Muutoksenhakulautakunnan toiminta rahoitetaan lakisääteistä tapaturmavakuutusmaksutoimintaa harjoittavilta vakuutuslaitoksilta perittävillä oikeushallintomaksuilla. Oikeushallintomaksun suuruuden vahvistaa Finanssivalvonta.

Toteutuneet kokonaiskustannukset olivat 2 860 894 €. Suurin kuluerä (2 193 800 €) oli henkilöstökulut.

Kokonaiskustannukset nousivat 3,7 % vuoteen 2011 verrattuna.

Kustannukset ratkaistua asiaa kohden olivat 571 € (551 € v. 2011).

HENKILÖSTÖ

Henkilöstöön liittyviä vaihdoksia tapahtui runsaasti vuoden 2012 aikana.

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja jäi eläkkeelle vuoden 2012 lopussa, samoin eläkkeelle jäi lautakunnan toimistosta kesällä pitkäaikainen toimistosihteeri. Yksi esittelijä palkattiin elokuussa määräaikaiseen työsuhteeseen.

Yksi aiemmin tuntitöitä tehnyt valmistelija aloitti kokoaikaisena valmistelijana joulukuussa 2012. Toimistossa työskenteli kesäapuna opiskelija 2 kuukautta. Osa-aika-eläkkeelle jäi 5 henkilöä vuoden aikana.

	2012	2011
henkilöstö	36	36
henkilötyövuodet	27,9	28,8
keski-ikä	47,5	48,5
alle /yli 45-vuotiaat	14 / 22	14 / 22
vakinaiset / määräaikaiset	34 / 2	34 / 2
kokoaikaiset / osa-aikaiset	20 / 16	22 / 13
sairauspoissaolot pv / htv	10,9	9,9

Henkilöstön työterveyspalvelut on järjestetty Lääkärikeskus Aavan kanssa, jonka kanssa päivitetään vuosittain työterveyshuollon toimintasuunnitelma. Vuoden 2012 syksyllä teetettiin erillinen työhyvinvointiin liittyvä kysely. Ennen kyselyä Aavasta oli työterveyspsykologi pitämässä luennon työhyvinvoinnista. Kyselyn valmistumisen jälkeen tulokset käytiin koko lautakunnan kesken läpi sekä tehtiin ryhmätöissä parannusehdotuk-

sia. Lisää jatkotoimenpiteitä tehdään vuoden 2013 puolella.

Henkilökunnalla on käytössään liikuntarahaa työkyvyn ylläpitämiseksi. Lisäksi lautakunnassa on ollut pienimuotoista taukoliikuntaa sekä n. kerran kuukaudessa ulkopuolinen hieroja. Syksyllä 2012 järjestettiin henkilöstölle liikuntaviikko, jonka ohjelmassa oli taukoliikuntaa, kävelyä ja tikanheittoa.

Muutoksenhakulautakunnassa toimii työsuojelutoimikunta, jonka toimikausi on v. 2012 - 2013. Toimikunta päivitti työsuojelun toimintaohjelman. Lisäksi työsuojeluvaltuutettu osallistui kolmipäiväiseen koulutukseen. Lautakunnasta kaksi henkilöä osallistui kiinteistön järjestämään paloturvallisuuskoulutukseen.

Vuosittain jäsenistöltään vaihtuva virkistystoimikunta järjesti Pietarin risteilyn sekä pikkujoulutahtuman. Lisäksi lautakunnassa järjestettiin lautakunnan 30-vuotisjuhlat, joissa palkittiin kolme henkilöstön jäsentä, jotka olivat työskennelleet 30 vuotta lautakunnassa.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan henkilöstö 31.12.2012

Puheenjohtaja	Hannu Hakkola
Toimistopäällikkö	Heta Ojanperä
Esittelijät	Heli Alppivuori Petteri Immonen (johtava esittelijä) Jasmin Juvakoski Erno Kavander Maarit Lehtimäki Tuija Lehtimäki Markus Leppäkoski Marja Neuvonen Anja Pekkarinen Eija Piirilä Taina Rantanen Hannele Saikkonen Sinikka Sarivaara Päivi Suominen Pia Wistrand-Alvesalo (virkavapaalla)
Valmistelijat	Ilona Helin Karita Kavonius Nina Lindroos Saara Luoma Eija Mali Terhi Mustaniemi Pirkko Mustonen Ritva Nousiainen Sinikka Perkiö Henna Polvinen (johtava valmistelija) Anne Puukari Ilona Salovaara Tarja Vehmas-Issi
Toimistohenkilökunta	Raija Alatalo Anne Kosonen Sirpa Kuparinen Paula Laakso Nina Lundell Aila Parviainen

KOULUTUS

Muutoksenhakulautakunnasta osallistuttiin vuonna 2012 tuomaripäivään sekä ETK:n Työelä-
kepäiville. Uudet toimihenkilöt kävivät lääketie-
teellisen tapaturmavakuuttamisen korvauskäy-

tännön seminaarin. Lisäksi lautakunnasta osallis-
tuttiin muutamiin muihin työhön liittyviin koulu-
tuksiin. Sisäisesti koulutusta järjestettiin tietotur-
vasta ja työhyvinvoinnista. Lautakunta järjesti
luennon ”Työtapaturma- ja ammattitautiasiat
KKO:n oikeuskäytännössä”, jossa luennoitsijana

toimi aiheesta kirjan koonnut Jaana Norio-Timonen. Luennolle osallistui myös lautakunnan jäseniä sekä henkilöstöä vakuutusoikeudesta.

Henkilöstölle on pidetty 1-2 kertaa kuukaudessa yhteisiä palaveria, joissa on käyty lautakunnan yhteisiä asioita läpi. Lisäksi eri ryhmille on pidetty tarvittaessa palaveria.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan johtava esittelijä piti Finanssi- ja vakuutus koulu-

TOIMITILAT

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan toimitilat sijaitsevat Helsingissä osoitteessa Kasarmikatu 44. Kiinteistössä vuoden 2011 puolella aloitettu julkisivukorjaus saatiin päätökseen alkuvuodesta 2012. Samassa yhteydessä aloitettu koneellisen ilmastoinnin rakentaminen lautakunnan tiloihin valmistui helmikuussa 2012.

tuksen (Finva) järjestämässä lakisääteisen tapaturmavakuutuksen korvauseminaarissa luennon muutoksenhakulautakunnan menettelyistä ja ratkaisutoiminnasta.

Muutoksenhakulautakunta kirjoittaa neljä kertaa vuodessa ilmestyvään Tapaturmavakuutus –lehteen muutoksenhakulautakunnassa käsitellyistä valitusasioista.

Ilmastointiremontin tieltä osa lautakunnan henkilöstöstä muutti väistötiloihin saman kiinteistön 3. kerrokseen. Myös lautakunnan jaostojen istunnot siirrettiin remontin ajaksi väistötiloihin. Remontin valmistuttua palattiin omiin tiloihin.

